

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 8496/2024
08.05.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Миљуш, председника већа, Јасмине Стаменковић, Татјане Ђурица, Мирјане Андријашевић и Иване Рађеновић, као чланова већа, у правној ствари тужиоца Република Србија, Министарство одбране, коју заступа Дирекција за имовинскоправне послове, Одељење у Београду, против туженог АА из ..., чији је пуномоћник Радослав Спасић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Вишег суда у Смедереву Гж бр.738/22 од 22.11.2023. године у седници већа одржаној 08.05.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Вишег суда у Смедереву Гж бр.738/22 од 22.11.2023. године, као изузетно дозвољеној.

УСВАЈА СЕ ревизија туженог, па се **УКИДА** пресуда Вишег суда у Смедереву Гж бр.738/22 од 22.11.2023. године и предмет враћа другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Великој Плани, Судска јединица у Смедеревској Паланци П бр.1798/21 од 15.04.2022. године, одбијен је тужбени захтев тужиоца да се тужени обавезе да, на име накнаде трошкова школовања, плати износ од 254.253,21 динар са законском затезном каматом од 28.12.2001. године до исплате, а тужилац је обавезан да туженом накнади трошкове поступка у износу од 182.500,00 динара.

Пресудом Вишег суда у Смедереву Гж бр.738/22 од 22.11.2023. године, првостепена пресуда је преиначена, па је усвојен тужбени захтев тужиоца и тужени обавезан да тужиоцу плати 254.253,21 динар, са законском затезном каматом од 28.12.2001. године, као и 109.500,00 динара на име трошкова спора.

Благовременом ревизијом тужени побија правноснажну другостепену пресуду са позивом на члан 404. ЗПП, због погрешне примене материјалног права. Сматра да је одлучивање о поднетој ревизији као изузетно дозвољеној у интересу равноправности грађана. Указује да је другостепени суд погрешно применио материјално право, одредбе о застарелости потраживања, као и одредбе о престанку обавезе због немогућности испуњења. Предлаже да се пресуда преиначи и потврди пресуда основног суда. Трошкове ревизије тражи и опредељује.

Чланом 404. ЗПП је прописано да је ревизија изузетно дозвољена, због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се

размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права. Спорно питање права на накнаду трошкова школовања по раскинутом уговору је питање у интересу равноправности грађана, па Врховни суд оцењује да су испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији туженог у смислу члана 404. ЗПП. Зато је одлучено као у ставу 1. изреке.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП, Врховни суд је установио да је ревизија основана.

Према утврђењу првостепеног суда, на основу уговора од 31.08.1997. године, тужилац је туженом обезбедио бесплатно школовање, исхрану, обућу, одећу, школски прибор, уџбенике, месечне новчане приходе. Тужени се обавезао да све разреде Војне гимназије заврши у року одређеном прописом школе на начин предвиђен одредбама Закона о војним школама, а да по завршетку школовања у војној гимназији, зависно од успеха и потребе службе, настави школовање у Војној академији у коју буде распоређен, као и да солидарно са родитељем потписником уговора тужиоцу накнади трошкове школовања у случају да изгуби право на даље школовање због недовољног општег успеха у војној гимназији или на војној академији или ако својом кривицом изгуби статус ученика или студента на начин предвиђен одредбама Закона о војним школама. Тужени је по завршетку војне гимназије школовање наставио тако што је са тужиоцем закључио уговор о школовању студента Војне академије, Одсек ..., број .. од 15.11.2001. године, смер Чланом 3. став 1. тачка 5. Уговора је прописано да је студент АА, дужан да Генералштабу ВЈ накнади трошкове школовања у случају ако школовање прекине по личном захтеву, молби. Коначним решењем Војне академије од 12.12.2001. године, на лични захтев туженог, прекинуто је његово школовање и утврђено да су трошкови школовања туженог у Војној гимназији износили 239.317,63 динара, у Војно техничкој академији 14.935,58 динара, што укупно износи 254.253,21 динар.

Првостепени суд је одбио тужбени захтев тужиоца налазећи да се тужени уговором обавезао да заврши школовање у року који је прописима одређен, али да због здравственог стања, које представља једну објективну чињеницу која је временом утврђена, није био у могућности да испуни обавезу која је иначе објективно могућа. Тужени јесте поднео молбу за престанак школовања, али управо из здравствених разлога, због чега је проглашен неспособним за војну службу, па је немогућност испуњења војне обавезе била разлог прекида школовања, односно ради се о околностима које се не могу ставити на терет туженом који је проглашен неспособним за служење војног рока и трајно неспособним 2008. године, због свог здравственог стања. Због тога првостепени суд сматра да тужени није крив за раскид уговора о школовању и одбија захтев тужиоца.

Другостепени суд налазећи да је првостепени суд погрешно применио материјално право када је одбио захтев тужиоца због застарелости, преиначава првостепену пресуду и усваја захтев са образложењем да се ради о потраживању стеченог без основа за које важи општи рок застарелости од 10 година, те да је тужени дужан да накнади тужиоцу налазом вештака утврђене трошкове у висини како је опредељена.

Другостепени суд није поступао сасгласно члану 386. и 396. ЗПП, у границама жалбених навода, већ је своју одлуку засновао на примени одредби о застарелости потраживања и примени општег рока застарелости, иако то по природи ствари тужилац у жалби против првостепене пресуде којом је одбијен тужбени захтев није ни истицао.

Ни првостепени суд није тужбени захтев одбио зато што је потраживање застарело, већ са образложењем да је наступила немогућност испуњења уговора од стране туженог, закључијући да тужени није крив за раскид уговора. Другостепени суд то није расправио, а то су били жалбени наводи тужиоца, па се ревизијом основано указује да се не може испитати правилност примене материјалног права.

Зато је на основу члана 416. ЗПП, одлучено као у изреци овог решења, па ће другостепени суд у поновном поступку поново одлучити о жалби тужиоца, крећући се у границама разлога наведених у жалби, уз правилно испитивање примене материјалног права на спорни однос. Одлучиће и о трошковима спора.

**Председник већа - судија
Татјана Миљуш, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић